

ביטחון בה' – לפרשת מקץ

בפרשת השבוע, פרשת מקץ, אנו קוראים אודות חלומות פרעה. כשהקיץ פרעה משנתו בסערה, כפי שכתוב "וַתִּפְּעֶם רִיחוֹ", חרטומי מצרים וחכמיה ניסו לפתור את פשר החלומות המוזרים, אולם העלו חרס בידיהם, "וַאֲיִן פּוֹתֵר אוֹתָם לְפָרְעָה".

לאחר הניסיונות הכושלים של חרטומי מצרים לפתרון פרעה, נזכר שר המשקים כי שנתיים קודם לכן, בעת ששהה בבית האסורים חלמו הוא ושר האופים חלומות אשר לא נמצא להם פותר. איתם בבית הסוהר היה נער עברי, שפתר את חלומותיהם, ודבריו התממשו. מששמע זאת פרעה, מיד "וַיִּשְׁלַח פְּרָעָה וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף וַיְרִיצֵהוּ מִן הַבּוֹר וַיְגַלַּח וַיַּחְלֵף שְׂמֹלֶתָיו וַיָּבֵא אֵל פְּרָעָה" (מא, יד).

הדיבור הגורלי

בעקבות דברי שר המשקים, הריצו את יוסף מהבור ונוצר חלון הזדמנויות להיחלף מבור הכלא, אולם השחרור תלוי היה במילים שיוציא יוסף מפיו, במענה שיתן לפרעה. בטרם סיפר פרעה את חלמו ליוסף, הקדים ואמר לו: "וַאֲנִי שְׂמֵעֲתִי עֲלֶיךָ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֵלוֹם לְפִתֵּר אֹתוֹ" (פסוק טו).

מה היה עושה כל אחד מאיתנו, לו היתה נקראת בדרכו הזדמנות ייחודית ונדירה, לדבר עם המושל הבכיר ביותר? ובפרט לאחר שנות יסורים, עינויים והשפלות שספג יוסף על לא עוול בכפו.

ננסה להיכנס לראשו של יוסף בדקות שבהן עמד לפני מלך האימפריה הגדולה בעולם בעת ההיא. לאחר שנים רבות של ריחוק מבית אביו ומארץ מולדתו, שנכפה עליו, נקרא יוסף להיפגש עם הדרגה הבכירה ביותר בשלטון.

כל אחד מאיתנו מתמלא היה ברגשות גאווה ושמחה, ושוקל את מילותיו בפלס, שלא יאמר בטעות מילה שאינה במקומה, שלא להזיק חלילה. בודאי היה מנסה בכל מאודו למצוא חן בעיני המלך, כשהמטרה הניצבת למול עיניו, שייצא לחפשי במהרה.

אצילותו ומידותיו הייחודיות של יוסף

למרבה הפליאה, לא כך נהג יוסף, שענה לפרעה לאלתר: 'בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה'. הוא הביע את אמונתו ובטחונו בבורא עולם ולא ייחס לעצמו מאומה. כדי שפרעה לא יטעה לחשוב, שיוסף ניחן בכוחות מופלאים ומיוחדים במינם המעניקים לו את הכוח לפתור חלומות, הכריז יוסף הצדיק את אמונתו העמוקה בתוככי עולם של עבודה זרה. היה זה שנתיים לאחר שאמר לשר המשקים (בסיום הפרשה הקודמת) "כִּי אִם זְכַרְתִּנִּי אֶתְּךָ פֶּאֶשֶׁר יִיטֵב לְךָ וְעֲשִׂיתָ נָא עִמָּדִי חֶסֶד וְהִזְכַּרְתִּנִּי אֵל פְּרָעָה וְהוֹצֵאתִנִּי מִן הַבַּיִת הַזֶּה" (מ, יד). חז"ל דרשו על פסוק זה: "על ידי שאמר לשר המשקים 'זכרתני', 'והזכרתני' ניתוספו לו שתי שנים" (מדרש רבה פרשה פט). יוסף, נענש וישב שנתיים נוספות בכלא משום שפעל בהשתדלותו ואמר לשר המשקים מעבר למתחייב במדרגת מידת הביטחון, שבה היה באותה העת.

עד היכן ההשתדלות

הביטחון האמיתי בה', מסביר הרב דסלר בספרו 'מכתב מאלהו', אין משמעותו שעל האדם לשבת ב"אפס מעשה", ולא לעשות את המתחייב. הביטחון בה' פירושו - לא לתלות את המעשה בסיבות אחרות מלבד בהקב"ה. ועל כן, ברגע הראשון, כשפרעה בדבריו רצה לתלות את פתרון החלומות בחכמת יוסף, העמיד אותו יוסף על טעותו ואמר בצורה נחרצת: "בלעדי האלוקים יענה את שלום פרעה". כלומר, אין לי חלק בעניין. הכל מאת בורא עולם!

יוסף לא כלל בשיקוליו את המחשבה הזרה, כיצד ישפיעו דבריו על אפשרות שחרורו מהכלא המצרי. הוא לא התייחס לשאלה, האם יכולה אמירתו זו להזיק או לא. הוא התעלה למדרגה גבוהה, בה ידע בכל נימי נפשו ששיבתו בכלא או היציאה ממנו, כלל אינה תלויה במוצא פיו. ואכן לאחר שיוסף אמר את האמת כולה בבהירות באזני פרעה, פתר את חלום פרעה וזכה לגדולה רבה.

למדנו מיוסף מהי מידת הביטחון האמיתית בה'.

הכותב: הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר סדרת הספרים 'תורתך שאלתי' על התורה, רב המכר 'כי ישאלך', על הגדה של פסח, 'מה שאלתך' – על מגילת אסתר.

לתגובות – office@shaalti.co.il ; 052-9453811

לרעיונות יפים על פרשת מקץ, שיסייעו להעשיר את שולחן השבת, בקישור

[https://shaalti.co.il/parshat_hashvua/%d7%91%d7%a8%d7%90%d7%a9%d7%99%d7%aa/%d7%a4%d7%a8%d7%a9%
/d7%aa-%d7%9e%d7%a7%d7%a5](https://shaalti.co.il/parshat_hashvua/%d7%91%d7%a8%d7%90%d7%a9%d7%99%d7%aa/%d7%a4%d7%a8%d7%a9%
/d7%aa-%d7%9e%d7%a7%d7%a5)

לקריאה והורדת גליון תורתך שאלתי לפרשת מקץ, בקישור <https://shaalti.co.il/?p=11533>

לקבלת רעיון יומי לפרשת השבוע, שיעשיר את שולחן שבת, ניתן בקישור

<https://chat.whatsapp.com/EUVR197VITp8LQMjx429Uc>

ניתן לקבל גם במייל, לאחר שליחת המילים 'רעיון', למייל office@shaalti.co.il

לקבלת כלים לגיבוש משפחתי ולהעשרת שולחן שבת, בוואטסאפ בכל מוצא"ש, בקישור

ניתן לקבל את המאמרים במייל, <https://chat.whatsapp.com/FzKpbv5NCvK5a1FO9qJSBn>

לאחר שליחת המילים 'שבת חלום', למייל office@shaalti.co.il